

ԱՌԹԱՆԻ 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

ՄԵՍԻՒՒՔԵԱԹ

Օգոստոսի 1-ին	485	20
Ինչիկիւն	202	20
Փրանսիոյ	157	
Իսթրիոյ	161	
Գալիցիոյ	55	20
Կրիմիոյ	94	
Պէշթէք Կարմիր Կուղտ	62	
Սիւմլապէ	74	20
Գ. Տոստիսէ Կոկի	74	
Կէնի	73	

ՊՕՐՄԱ ԹԵԼԵՂՐԱՖԸ

Սարիէ- 9 ԺԻՐՈՒՄ :

Պու. դոստայ այնի հարտէ, Իրէք վէ գոյա իրիճէ, Սիւսմ 65 50 : 2 Էթ 93 : Գ. Տոստիս 93 1/62 :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԵՆԵՎԱԻՅԵ

Պու. բօսթա երեսէ Լիւթօպա զաւրէ թաւարընտա, պիգճէ տիգգաթէ շայան վէ միւֆիտ հաւաթաթաթ վէ վաւգուաթ կէ օրէ մէ միջիդ տիր :

— Պիր իբի սյտան պէրու է հաւր պէյնիտէ, կիւլա հէր քէսին զլյաֆէ թէրի տէրիշիւրէք, երեսէ Կիւլէքի վաւգթլար կիպի Կարմիր տարք, գալիւգ, էնթարի շարլար վէ սայիրէ կիւլէքէք իմիշ, վէ խրիսթիանլար տաթի, պիւիշ, գալլապ, մէսթ բաւ պուճ վէ սայիրէ իլէ սալլան սալլան Եէ օրէյնէքէք իմիշ տէյաւ պիր թէ վաթուր կէ զմէքաւ տիր :

Հու արաճիֆի իհտաւ իտէնլէր, քէնտի հալանլարընտա պիր իսպաթ վէ տէրիշ օլմագ իւղըք, ասաթիւրի Հոհանէտէն պիր միւգտարիլին Եէ պիսէսինն տէրիշ թիւրիկիլին կէ օս. թէրիթաէն պաշգա, իթիգատը պու պապտէ աղ պուլունանլարը գան տըրմագ իլին տաթի, էհալինին Լիւթօպա էմթարնա փարա վիւմէքաէն տուր գըլընլա, Սէմալիքի մահրուսէ էմթար իսթիմալինն մէճպուրիլիլէթլէ, սէրվէթի ումուճ հպսը օլմասը նիլէթինի պէյան իթմէքաւ տիրէր :

Հու հաւաթիսէ պիղլէր աւլա իւնանամատըգտան պաշգա, Լիւթօլունա, պէյլէ պիր արաճիֆին զաւրարը օլտուղուն տաթի պիլտիկիլիլէ տէն, Բէսմէն հիւթիւմէթ թարաֆընտան Կիւգտարի զէրրէ պու խուսուստա պիր հատիսէ, պիր հարէքէթ վէ պիր թէշէպպիւսաթ պուլունամատըլին, տիմէք տիր քի եալան

օլտուղուն, պէյանտէն սոնրա, ասաթիւրի Հոհանէտէն գըլաֆէթի տէրիշ թիւրիլէլէրին, պու արաճիֆիլէրի նէ պիր իտպաթ սայըլամայաճաղըն, վէ օլտուրէ թէլէ էհալինին տաթի Լիւթօպա էմթարը գուլունմագտան աւլա կէրի գըլընամայաճաղըն տաթի պէյան իւտէրիլ :

— Պաղ իգթիզալը իլան վէ պահաւարըմը վար իսէտէ, Եէրիմիլին տարըլընտան պիլգաթսուր, սայիր տէֆալէրէ պրագըլմագտէ տիր :

— Սիվաս միւթէտարըլթը սէտաւ թէլլա Օլէքի բաշա հաղըթէթի հաղըլնտա Սիվաս էհալիսի թարաֆընտան, թէլլէլրաֆ իլէ Խսթանպուլ թէլլիլ գըլընան իղհարը շիւքրանիլիլէթի կէլէճէք տէֆա պէյան իտէրիլ :

— Կրանսըլ միւթիլիլթէրինտէն մէշուր Սիվասը Հիւկոնուէն, պիր զաղթէթա մուհարրիլինն, Եսիրլէք իւղէրինն եաղմիշ օլտուղուն պիր քիթապ հաղըլնտա, մէրգուլէ շու աթիտէքի մէթթուպու եաղմիշ տիր :

« Սիւսիւ, Եսիրլէք իւղէրինն եաղտըլընը պահար պանա օգուլտուր տուղունուլ իլին թէշէքթիւր իտէրիլ : Հու Եսիրլէք մատաէսի տիւն ետաէ էն պիւլիւք պիր մէսէլէ տիր : Քիւլարիլի արղ սէքէնէսինն նրաֆը հալէտ օլ տէհէթլա զուլմէթաէ գալմիշ օլուպ, վէ պիր ճիւմհուրիլիլէ իսէ, պիւթիւն պիւթիւն օլ կիրտապաէ գտրգ օլմագտէ տիր : Իմ տիր, շիքթէթի ինանիլէ թարիլի մէտէնիլիլէթաէ նէ գատար իլէրու կիւտէր իսէ, շէշմանը տիգգաթընը տալի օլ գատար շու մատաէ իւղէրինն շէվիլմէլի տիր :

« Տիւնեատէ էն պիւլիւք ութա նաճագ պիր շէյ, էն պիւլիւք պիր կիւնահ, վէ էն զիյաւտէ պիր Եսէրի ճէհալէթ վար իսէ, օ տաթի անճագ Եսիրլէք մատաէսի տիր :

« Լիւթ, նէ տիմէք տիր, ատէմ տաթմին մալի օլմագ » : Պու ալէմոն Լիւթան միւրատընա գարըլ պունտա պիւլիւք պիր հարէքթի ըլտուլիլէ օլմաղ, զիրա, ատէմին սահիպի, Եսիրլէք Լիւթա տիր : Բուլի ճիհանտէ Եկէրէն եալմիշ պիր նէֆէր տաթի Եսիր գալա, քէաֆէյի ինան էվաթընը նամուսունալէքէ սայըլապիլէճէք տիր : Վէ իլթէ

պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, քէաֆէյի թէֆէքթիւր սահիպլէրինն նիլէթի Եղլէպի, օլ Եսիրլէք տէնիլէն զուլմուն մահվ ու նապէտիտ օլմասընա շալըլմագտէն իպարէթ պուլմագտէ տիր :

« Սիւսիւ, պու պապտէ սէսիւնիլիլէ Եսիրլէք մէնիլլէ սիլ պիր հարէքթի մէմուտէ իճրա իթմիշ օլտունուլ, սիլ Եսիրլէք պիր միւպարէք ուղըրա գըլըճ շէքտիլիլ : սիլտէ հէմֆէսահաթ վար վէ հէմոն շէճաթ, վէ հուգուգու պէնիլի աւտէմ, անճագ սիլլին կիպի գահրամանլար սոյէսինտէ քէսպի ֆիւթուհաթ իտէպիլէճէք տիր : Իմ տիր, պու խուսուստա սիլլի մա թէշէքթիւր թէպրիլ իտէրիլ :

« Սիւսիւ, շու խուսուստա պիր աղ տահա զայրէթ լաղըմ տիր, զիրա Եմէլտէն պուլունան վաթթ ու սաւաթ եաղլաճագտա տիր :

« Լիւթիլլէք տէնիլլէն շէյ, Լիւթիլլէ գանլին տահա կէնճ Բէթիւպլէքի (ճիւմհուրիլիլէթ) Եսիրլէք տէ պիր նէվի շիպան կիպի պուլունմագտէ տիր : Ֆէգաթ, թէհի եէրոն շալըլըլ գարըլ գոյմագտէ տիր, զիրա, Եվիլլու տիր, պիլ օլ շիպանտան քէնտուլի գուրթարարագ քէնտուլի պախը շիֆա իտէճէյիլ :

« Լիլլիլիլ սըգարըմ միւսիւ :
« Սիվասը Հիւթ »

ԼՐԳՒՆՅՈՒՆ

Պունտան ագտէմ, Պէյ օղլունա Նարեկեան վարժարանտա, Եհլի հիւնէր լար շակիրտին մարիֆէթիլլէ շէքթիլիլ օլան պիր թասլիլին ֆիւրուլթիլինտէն թօրլանան ագճէ իլէ, ֆուգարա շակիրտանէ պիր մուալլէնէթ օլունաճաղըն, վէ մէգթիւր թասլիլլէրին, կէրէք Պէյ օղլու քիլիսէսի մուլուղունտա, կէրէք քիթապճըլարտա, վէ կէրէք Լիւթեքտարաթ թանգարանտա սաթըլմագտէ պուլունտուղուն պիլտիրմիլիլ տիր : Իմ տիր կէրէք շու եօլտա Եհլի մէհարէթ վէ Եհլի սէվապ շակիրտանըն թէշվիգաթ ու թէրլիպիաթ, վէ կէրէք պիլարէ շակիրտանըն ճիւղ իւթիլլի գայըլմասը նիլէթիլլէ, ճիւմէ աղգասէրլէք վէ ուսուլմասէրլէք թաւաֆլարընտան, իլթիլարտընա միւսաւ

բառով օրենսդրութեան, վե խառնութիւնը
Հայկ կիսի նախահայրընդուն պիւր
կիւղէլ րէսմի օրտուղութեան հալտէ, պիւ
իշխման տըր տէրէպիւրիւրիւ :

— Պոլսոյն ագտեմ Մէմեան
Տէր Գրիգոր Հայրն, Ստեփան
Սրբազանն էմի իւղրէ, երկն Պէյ
օղլու քիւղէսինն կէլտիկին, վէ պիւր
Թագրմ գըլ ու գալի մուճիպ օրտու
ղուն, վէ տաճա օրաճաղըն պիւրաւ
միշ իտիք :

Պէյօղլու Թաղական Խորհուրդու
շու էսէֆ օրենսդրութեան քէյֆիւթիւթ
մէսուլլայէթի Ստեփան Սրբազանն
իւղէրինն պարագարագ բողբ իտէր
իսէ տէ, էվլէլա պիւր ճէվապ տըլ
մայրալ, վէ պու բազար սապահըսը
պիւր ուղղունտուղութեան չըգաճաղը,
վէ տէհէթիւթ նէթիւթիւթ մուճիպ
օրաճաղը ինթիմալին տալիս տէրին
ճէ տիւղիւնտիւկիւնտէն, պիւր Թաշ
իլէ իքի գուշ վարմագ նիլէթիլէ,
հէման ճիւմաա իրթէսի ագշամ,
միւթիւթ օրապիւրիկի գատար զէվա
Թա Թէգքէրէլէր կէօնտէրէրէք, բա
զար կիւն սաաթ պէշտէ, Նարեկեան
վարժարանաա պիւր Թաղական Բնդ
հանուր ժողովաա տալիւթ իտէր, եա
նի պու Թէտպիւր իլէ, հէրքէսին
տիգգաթ վէ միւ Թաղաաւընը Թա
տիւ, վէ Ֆիքրիի մէշղուլ իտէրէք,
եէվմի մէզպուրտա չըգաճաղը ին
Թիմալտէն կէօրիւլէն ուղղունտուղ
լուղուն էօնիւնիւ ալարգտան պաշ
գա, մահէլի մէզպուր էհալիսինն,
քէնտի սէլամէթի իլին իսթիֆաաւընը
տալիս վէրմէյէ հաղըր պուլունուր :

Տալիւթ Թէգքէրէլէրի կիճ վա
գըթ եաղըմագ իւղրէ իքէն, պիւրտէ
Վարեգին վարդապետ վասէթաալլա
Թաղական Խորհուրդա խիթապէն,
վէ շու քէյֆիւթիւթ հագգընտա ճիւ
մաա կիւն Բաթրիքիսանէյէ կէօնտէ
քիլէն պիւր գըլթա բողբա ճէվապ օ
լարագ, պիւր մէթուպ կէլիպ, վէ
մէթուպուն մոէլինտէ կէօրիւլէն
ատէմի հագգտնիլլէթ վէ առէմի
պատիւրէթ, Թաղական Խորհուր
դուն պատիւ Թահայիւրի օրտուգ
տան պաշգա, քէնտի Թուլտուղու
Թարիգին էլլէմիլլէթիւթ պիւր գաթ
տաճա Թագրմիլլէթ վէրիւ :

Եէվմի մէզպուրտէ, եանի բա
զար սապահըսը սաաթ պէշտէ, տա
վէթիւթ վէ տալիւթիւթ, իքի եիւղ նէ
ֆէր գատար զէվաթ, քարոզիլ Սա
նուէլ վարդապետ, Բաթրիքիսանէ
Թարաֆընտան կէլմիշ օլան Վարե
գին վարդապետ, վէ քահանալար
հաղըր պուլունտուղլարը հալտէ,
մէճիւ քիւլաա օրենսդրութեան, էվ

վէլա Թաղական Խորհուրդ Թարա
ֆընտան քէնտի իսթիֆաաւընա տալիւ
պիւր լայիճա օգտունուր : Վէ հագգը
պուլունտուր Թարաֆընտան սէ
պէպի սիւալ օրենսդրութեան, տալիւ
Թալիս սէպէպլէրտէն պաշգա, միւ
լէթիւթ իտարէսինին չիմալիս նի
զամաղ վէ աճընաճագ հալի, վէ
շու Տէր Հայր միսէլէսինտէ, Բաթ
րիքիսանէ Թարաֆընտան Թուլտու
լան Թեաճիւլ վէ Թէէսիւթ օրու
նան Թարիգ սէպէպլէրտէն էհալի
պէնիսինտէ զուհուրա կէլէճէք գըլ
ու գալ, կէօրիւլէն հարէքէթիւթ
ֆէհմ օրենսդրութեան օրուպ, վէ
էջլէ պիւր Բաթրիքիսանէնի գատար ու
հիւթիւթ միւլէթաճ օրենսդրութեան,
Թաղական Խորհուրդ նէ լայրգըլա
պիւր միւլտապէթէ տէվաթ իտէպիւր
վէ նէտէ Պէյօղլու էհալիս Թարաֆըն
տան քէնտույէ Թէպլմ վէ հալալէ
օրենսդրութեան օլ նաղըք վէ միւլա
լէք մէմուրիլլէթի լայրգըլա իճրա վէ
մէսալիս լաղըմէյի պէր վէճի հագ
գանիլլէթ Թէսվլէն իլէ, վաճիպէյի
զիմէթիւթ նէտա իտէմէյէ ճէկիւն
պէյան տէն սօնրա, պիւր Գաշ
այաան պէրու Բաթրիքիսանէ իլէ
Թաղական Խոր հուրդ միյանէսինտէ
կէլէն միւլտապէթէ վէ Թահրիսաթ
միյանէ գօնուլուպ պիւրէր պիւրէր
օգտունուր վէ իսթիֆա իթմէյէ
հագգըլ պուլունտուղուն Թաաաիգ
իտիճի նիլէ տէլա յիլ կէ օսթիւր
իլլէյէ պէրապէր, իւ սանէն տալիս
պաղը տիգգաթ վէ միւ Թաղաալար
օրենսդրութեան, վէ էհալի Թարաֆըն
տան տալիս հագգ վէրիւ միշ իսէ տէ,
եիլնէ մէզքիւր էհալի Թարաֆընտան,
Թաղական Խորհուրդուն իսթիֆաաւըն
պիւր տիւրիւ գա պուլ օրենսդրութեան
աճագ, սալլի պիւլէնտ իլէ պէյան
գըլլմէյէ, վէ Թաղական Խորհուրդ իսէ,
էհալիսինտէ լամէթիւթ անճագ
քէնտի իսթիֆաաւընա իսթիֆաաւըն
լա հուսուլլէր զիւր օրապիւլլէթ
տիւր տէյու գալիլէն գանմըլ օլարագ,
պէհէ մէհալ օլ կիւն վէ օլ սաաթ
շու միւլթիլ վէ նաղըք մէմուրիլլէթ
տէն գուրթուլմագ նիլէթի գալլիլէ
սինտէ պուլունտուղունտան, բէք
չօգ իսնտա, վէ իսթիֆաաւըն գա
պուլի իլին բէք չօգ իթմիշ ի
սէտէ, էհալի Թարաֆընտան գա
պուլ օրենսդրութեան պաշգա, պիւ
րաղ տաճա իսնտա օրենսդրութեան
Թագ տիւրտէ, պաղը մէթիւթ մէմուլլէն
ղայրի ուղղունտուղութեան տալիս
զու հուր իտէճէկի բանա ֆէհմ ու
տէրք օրենսդրութեան, Թէսիլիսին
ֆէրտա վէ բահաթր ումուլ իլին,
բիւլլէթ Թաղական Խոր հալիսին
շու իպրաւը, հիլ տէ.

յիլ իսէ մուլագաթ օլմագ իւղրէ
պիղղարուր գապուլ օրենսդրութեան :

Վէ Տէր Գրիգոր Հայր քէյֆիւթիւթ
կէլինաթաւ, եէնիսին Բաթրիքիսա
նէյէ պիւր բողբ եաղըլարագ, պու
տան ագտեմ, Պապը Մի գօմիսիւ
նուսուն մալիւմաթը իւղրէ, Տէր
Յովհաննէս Հայր Հիւնթարալլէն
տիւտան իմաալլա վէրիլլէն լայիճան
ահրետմընա նէզարէն, միւմալլէյի
քահանան մու հագգէ մէսինն պաղը
լուպ, տալիլէ էհալի իտա իլլէմէ
տիքճէ, Պէյօղլու քիւղէսինն կէլ
մէսի պէյան օրենսդրութեան գապար
վէրիլլէր, վէ տնիստէ մէզքիւր մաղ
պաճա, վէ Թաղական Խորհուրդուն
գապարճիւմէ Թարաֆընտան, հիւս
նի բիւլալարըլա լաղա օրենսդրութեան
սօնրա, մէսէրէթիւթ աղիմէ իւղրէ
մէճիւ տաղըլլէ :

Բաթրիքիսանէյէ կէօնտէրիլլէն
մաղպաթաա ճէվապ օլարագ, օլ
կիւն կիճ վաթ Բաթրիքիսանէ տէնա
լլան պիւր գըլթա մէթուպա նէզա
րէն, մէսէլլէյի մէզպուրէնիւ հալ ու
Թէսիլլէսի, Պապը Մի գօմիսիւ
նա հագգէ օրենսդրութեան :

Տէր Գրիգոր Հայր, էկէրչի ճիւն
հաւը պուլունտուղը եէրտէ շու
գատար իսթիֆաաւընտէ իսէ, հաա
տէն զիյաա եաղըլ տըր տէսիլլիպ
լէ պէրապէր, Թագտիւթ եա բէն
տիլին վէ եաաա Բաթրիքիսանէնի
տիւր տէյէպիւրիլլէ :

Վէ էն զիյաա էսէֆ օրենսդրութեան
եէր շուրաալ տըր քի, պու կիւն քի
կիւն պէր քիլիս տէրունիստէ գա
պուլ օրենսդրութեան իտաա օրու
նան քահանայ, տաճա պուլունտան
պիւր իքի սէնէ էվլէլլէրի, Բաթրիքիսանէ
Հոգևոր ժողովունտան աղա, վէ սըրը
քեաթիպի պուլունտարագ, նիլէ տա
վալար հիւթիւթ վէ իլալմընտա
հիստէտար պուլունտուլ տուր :

— Պոլսոյն ագտեմ քի վաալիլլէ
իւղրէ, իլլէթ Մէմուլլէ Հալաաիւ
տէ, Թէպիւր պահարնա տալիս օգտու
նան էօղր ու ճէվապը տյէն նէշը
իլէ, գապահաթտան պիւլիւք պու
լունտան պաղը էօղլըրիլլէ, եիլնէ հէր
քէսին տիգգաթ ու միւ Թաղաաւը
նա հագգէ իտէրիլլէ :

«ԱՐԳԱՅԻՆ ԹԱՏԻՈՆ»

ԵԱԿՕՏ

ՄԻԱԿԻԹ ԹԱՏԻՈՆԻ

«Կէլէն հագգէթա իմէթիւթիւթ
րինէ եաղըլլալ պիւր մուլահաաալա
կէօնտէն մանալար վէրիլլա, էֆ
քեալը իսթիֆաաւըն հագգընտա ին
Թիմալարը պաղը մէթիւթ պիւր շիւլ

հէ տախի տալէթ օլունմուշ օլտու-
լունտան, մուպահատայր մեղպուրէյի
պու. տէֆա իլլահ իթմէքլիքի քէնտի-
միլէ պիր ֆարպ տաա իտէրիլ, վէ
պու իլլահամման սօլլա տախի մու-
պահատայր մեղպուրէյին պիր թէյ-
ոլրի գալլալը հալտէ, քի մէմուլ
իթմէքլիլ, կէրէք քէնտիմիլ վէ կէրէք
օգուլանլարմըլ հապըլնտա իֆրաթ
թէէտիւֆ իտէրիլ:

Վագէթալէրտէ իքի նէվի մուպու-
հատա ետղըլպիրլը, պիրիի աղըր
պիր միւթալա, վէ տիկէրի խաֆիֆ
պիր լաթիֆէ: Վէչէն հաֆթաքի պահ-
սըմըլը տըգգաթլա օգուլանլար, էյի.
տէն շահատէթ իտէպիրլըլէր. քի, եօ-
գարտան աշաղը խաֆիֆ պիր լաթիֆէ
պիր, պմմա տէյէլմէքի, հէք քէս վէ
խուսուսի իլէ Վէչմուամըլտա պու-
մագուլէ լաթիֆէլէրէ պըշմամըլտար
տըր, վէ հէր շէյի աղըր պիր միւթա-
լա մագամընտա թուլթարլար. պիլ
պու շըգգը տախի գապուլ իտէրիլ,
վէ ետղըլըմըլ խաֆիֆ լաթիֆէլէրի
տարիլ իւ տաիգ պիր միւթալա մի-
սիլիւ թուլթարագ ճէվապընը վէրի-
րիլ:

Պահսըմըլըն իլք պէնտի, միլլէթ
մուհապպէթի իւղէրինէ տիր. վէ էվ
վէլա շուսու տէրիլ քի, միլլէթ մու-
հապպէթի նէ տէվէթճէ պիր գա-
պահաթ տըր, նէ մէղհէպճէ, նէ միւ-
լէթճէ վէ նէ տէ ինտանճա. հաթթա
տէվէթ, մէղհէպ, միլլէթ վէ ին-
տանճա պիր պէյիւք ֆարպ վէ պիր
պէյիւք ֆաղլէթ տիր: Վիլլէթիմ-
ղին տախի խաղը վագըլթան պէրու-
շու ֆաղլէթի էտինմէյէ, վէ շու-
ֆարպը իճրա իթմէյէ շաղըլըր քիմ-
սէտէն մէսթուր տէյիլտիր. վէ միւ-
լէթ մուհապպէթի պահիհէն պիր
ֆարպ վէ պիր ֆաղլէթ օլտուղու-
հալտէ տէ, նիլլէն մէսթուր օլմալը
տըր:

Շալ պու քի, հէր ֆարպ իւ ֆա-
ղլէթէ տախի պիր բուսուլա լաղըմ-
տըր քի, սաղա սօլա սաբմայարագ,
տօղրու տալլը մագպէտէ թէվէճճիւհ
իթմին, վէ լաղըմ մը տըր սէյլէմէք
քի պիլ պէյլէ պիր բուսուլայը հէ-
նիւղ միլլէթիմիլտէ կէօրէմէմիլլիլ.
հաթթա պուլնուլ մուղայիրի, միլլէթ
մուհապպէթի իլլէն հէր քէս միլլէ-
թէ պիրէր թարիգ, վէ պապէն պիրի
պիրինէ ագսի թարիգ տախի կէօս.
թէրմէյէ պալլամըլ տըր: Շէր քէս
քէնտի աղընա կէօրէ, միլլէթին ճիւ-
մինէ պիրէր գանճա թագըլ մէլ իթ-
տիլ թէրաֆա սիւրիւքլէմէտէ տիր,
վէ պուլնուլ շու հասըլ օլմուշ տուր
քի, միլլէթին պէյիւք ճիւմի, գըլ-

բպըր թէրինաէն օյնամայըլ, հէր պիր
բարըսըր շէքէնին էլինտէ գալմըշտըր:
Իլլէ պէյլէ միլլէթ մուհապպէթին
մէղհէպտէ արայանլար, գէմանէ ֆէյ-
լէսօֆարընտան պըրըր, նիլլամուս
արայանլար էօրֆ կիւրու հինաէն ֆէրպ
օլուր, մէկթէպլէրտէ արայանլար,
քէրալան էիւվիւ կէօրմէյէրէք սէր-
վէթ սահիլի օլանլարտան սէյիլըր,
վէ գուսուրու տա հաքէլա: () լամաղ
մը էյլէ պիր թարիգ քի միլլէթին
հէր սընրֆընա վէ հէր գըմընա սա-
հիս պիր գըլմուլ օլտալիլին. պիլլէր
տէյիլ տիւն վէ պու կիւն, իլլա չօգ-
տան պէրիւ պու էֆքէարտայըլ քի,
օլտալիլ. վէ մուսիսարէն իհտաա
օլունան աղպային թատրան տախի
պուլնուլ պիր նուլմուլնիսի տիր: Վէ-
չէն հաֆթաքի պահսըմըլտա աշիւքար
կէօթէրտիք քի, միլլէթ քէնտի մի-
ղաճընա մուվաֆըգ պիր իհտաա պուլ-
տուղու հալտէ, մէղհէպ վէ ճիւսի-
յէթ աղըր իթմէյէրէք, ումուլմէն
օլ սապլէ թէվէճճիւհ իտէր: Վէ
թէքրար սէյլէրիլ. պու անէտէք կէօ-
րէմէտիք էյլէ պիր իհտաա, քի միւ-
լէթին հէր գըմըլ պու տէրէճէ իշ-
թիլագլէ ճաա թէվէճճիւհ իթմին:
Իմուի թէաթթոք քէնտի տայրէթինտէ,
միլլէթճէ պէյիւք պիր միւշքիւ հալլ
իթմիլ տիր:

Վագաա թէաթթոք, միլլէթ թէր-
պիլէսիլին պիր գըմըլ տըր, վէ եալընըլ
պու ճիւհէթլէ տախի աղ թէչէքքիւ-
րէ շայեան շէյ տէյիլ տիր, լաքին
պուլնուլ իլէ սէրապէր, սայըր իհ-
տաաթ հապըլնտա տախի, իպրէթ-
նիւմ օլաճագ պիր գաբու աշմըլ օլ-
պուղու հալտէ, եանի միլլէթ, միւ-
լէթին հէր գըմընը պէյլէ մէճճա-
նէն պիր իթթիֆագա տալլէթ իտէ-
ճէք սայըր նիլլէ իհտաաթէ տախի
պուլնուլ պիր րէհպէր տաա իթթիլի
հալտէ, պիլլէթ թէաթթոքնուլ հասըլ
իթթիլի սէմէրէ, շիւֆիհիլ տայրէի
մէմուլուն մաֆէվիլնտէ պուլնուլ
ճագ տըր:

Պու տուր կէչէն հաֆթաքի եագ
տըղըմըլ իլք պէնտին իպարէսի, ի-
ֆատէսի վէ մանաղը, պուլնուլ պաշ-
գա տիւրլիւ աղնամագ, եա համա-
գաթ տըր, եա պէտիւհալըք. իքիսինի
տախի տիրայէթթար օգուլանլարը-
մըղտան մէմուլ իթմէյիլ:

Վէլլէլիլ իքինճի պահաա, եանի ա-
ղըլ թէաթթոք հապըլնտա եաղըլը-
մըլա: Վէյլէ պիր մաաալիլ միւհիմ-
մէ, պիր կէօրիւշտէ քէչֆ օլունա-
մաղ տէմիլլիլ, վէ ալթ եանընա շու-
նու տախի իլլալէ իթմիլլիլ:

« Պիլլէր իլք կէօրիւշիւմիւղիւ

» հայրէլէ շըգարըրըլ, իքինճիսինի պըգ-
» գալա, վէ իւլլէնճիւսիւ հէլլէ »:
Տէմէք քի, իլք կէօրիւշտէ պաշգա-
լարը իլէ պէրապէր պիլլէր տախի
միւթէհայիր օլմուշուլ. իքինճիտէ
տըգգաթ իտէճէյիլ, վէ իւլլէնճիւ-
տէ քէչֆ. քէվալիք տէմէք տիր քի
տահա աշաղըտա եաղըլըմըլ շէյլէր,
հէնիւղ պիր քէչֆ հիւքմիւնտէ տէ-
յիլ տիր, իլլա նասըլ քի տէտիք շէյ-
լէճէ պիր միւսէվլէտէ: Վէ պուրա-
տա պէյիւք տըգգաթ իտէճէք իքի
շէյ վար տըր քի, պիրիսի օլունճուլա-
րըն մէնֆաաթընտան տըր, վէ տիկէ-
րի սէյիլիլլէրին. Պիլլէր, պիլլէթ
կէօրիւշիւղ էյլէ օլունճուլար քի,
կէճէտէ էիրմի պին, էլլի պին ֆրանգ
ալըրքէն, հալտա կէճէ կիւնտիւղ գէ-
նաաթլարընը իքմալ իթմէյէ շաղըլը-
լար. պուլնուլ իլք շէնայա շըգարը-
լարը կիւն մէտի օլունայըրտար,
շիւֆիհիլ սօնուլտաքի վապ օլտուգ-
լարը տէրէճէյէ եէթիլլէմէյէճէլէր ի-
տի: Պուլնուլ մաաաա, գրալլարը
ալլիլլէրի, վէ պիւլթին Նւրդայը
միւթէհայիր իտէն նաաիր իւլ զու-
հուր օլունճուլար տախի, զաղէթա
գրիթիգաաընտան մասուլ, վէ մա-
սուլնէ օլամամըլտար տըր, վէ պու տա
զաղէթալէրին էյլէ պիր մուգատտէս
հապըլ տըր քի, հիլ պիր հիւճիւմ,
հիլ պիր էօրֆ հիլ պիր իհթիլագ,
պուլնուլ էլլէրինտէն ալամագ: () յուլ-
ճուլարտա վէ խուսուսի իլէ իպթի-
տաա, պիլլէրուլ պաղը գուսուլ-
լար պուլնուլապիլլիլ, պու գուսուլ-
պէյան օլունաղու հալտէ, զաղէ-
թայէ թէչէքքիւր ճայիլ տիր, վէ
տէյիլ թէչէքքի: Իպահա մէյիլ օլան
հէր շախս, քէնտին պէյան օլունան
իթթարը թէչէքքիւրէն գապուլ ի-
տէր. իպահ գապուլ իթմէյէն տիր քի
նասիհաթը րէտա իտէր: Պիլլ ռամա-
ըլ քի, պու թէաթթոք իլլէրիւտէ զի-
յաաէ շէրէֆ քէսպ իտէճէք, վէ
Շարգ մահաղըլ օլտուղու էճիլտէն
սէյիլինէ քէք չօգ էճնէպի միւթէպէ-
րան տախի կէլլէճէք տիր. էքսէրի,
թէաթթոք ֆէնիլնտէն աղնայան քիմ-
սէլէր. հէնիւղ քէնտի արամըլտա
իքէն, շու գուսուլարը իպահ իթմէք
միլլէթին հէր սէվէնին ֆիքրինտէն
կէչմէլ պիր շէյ տէյիլ տիր, պիլ տա-
խի ֆիքրիմիլտէն կէչէնի, գալլմէ
տախի ալմըլըլ:

Իքինճի, թէաթթոք պէտէհալա օլ-
մաաղըլտան, վէ հէր քէս շու սէյիլ
աղճէ սայաղըլտան, թէաթթոքնուլ
վէ օլունճուլարըն ահալլէ պիր պէօ-
յիւք, վէ մուգատտէս պօրճու վար
տըր, քի օնու թանըմամագ թէաթթ-

բոյու քէնտի էլի իլէ երգմագ տըր , վէ պու պորճ տուր , ահալի խոշնուտ իթմէք , վէ ումումէն խոշնուտ իթմէք : Եւ պու խոշնուտ իթմէք ետրինէ թաճիլիք զուհուր իտէրսէ , թէ աթրո սահիպինէ նէ ալիմ մէտուլի յէթ տիր աճապու : () Կիւնիւ պիղէր կեօղիւմիւզէ կեօրտիւք ալիկէնին ալթընտա պուլունան պիշարէլէրին չէքտիլի իսկէնճէյի : Զէր տագի գէ պաշարնա պիր եանար սըրք տիւլմէք թէհլիքէսի չէյլէ տուրտուն զանն իտէրիլ քի , իւզէրլէրինէ տէօ քիւլէն սքարմաչէթ աամլարլընր բէք պէյիւք ճահուլա պիր հաֆթաաա թէմիլէյէ մէտիլէր , գաչ տէֆաւայա զա գալգալար , գաչ տէֆա եէր տէ յիշտիրտիլէր : վէ օ տա թըպք քէն տիլէրի կիպի իւճրէթ վէրէն տիլէր սէյիրճիլէրին , պիրաղ էօթէտէ բա հաթ վէ պիֆիւթիւր թամաշա իթտիլէրի հալուէ : Պիղէր եինէ պու նու սիւքիւթէ կէչէպիլիւթիք , էյէր իլք տէֆաթը օլայուր . լաքին ըիպայէթ գըլընանէ նազարէն , պու թէաթրօ իչինտէքի թէաթրօ պիր գաչ տէֆա տահա թէքէրիւր իթմիլ իմիլ : Եւ իթմիլ թէաթրօ սահիպլէրի , միլէթ , վէ սէյիրճիլէր , պիղէրտէն հապգ նա հապգ , տայիմա մէտոհ իւ սէնա պէքլէրլէրսէ , պու խըզմէթի եախօա տու հա տօղընուտ պու միւտահէնէ խըզմէթինէ էտա իտէմէյէճէյիմիլի շիւտիտէն պէյան իտիւպ , չալըքըրլ թէաթրօ գաթուսուսուն էօնիւնտէն տախի կէչմէյէ , եօղսա , մէտոհ շայեան օլանը մէտոհ , վէ իթմարա շայեան օլանը իթմար պէքլէրլէր իտէ պիրաղտա մէտոհ ճէօմէրտ պուլունաճաղըմըք , ախլաքը իսիւլիւքեաւ րանէմիլտէն զիտտէսի իլէ մէմուլ ի տէպիլիլէր : վէ պուլուն կէչէն հաֆթա տախի իսպաթ իթմիլիլ պու ի քիւնճի պէնալին ալթընտա , եազարագ :

Թէաթրօյա պաշգա Գոստոյ պոլանլար հապգանիլիլ պայրէսիպէն պըլըր Գա :

Երբ :
Կէլէլիմ իւչիւնճիւ պէնտէ . քի չէյլէ պաշար : « Թէաթրօնուն նիւ հայէթինտէ ցնանան ֆարաալար « տախի , թէաթրօյա պիր պէյիւք « իգպալ հաղըրլամագտա տըր . պու « պապտէ հէր մէտոհ վէ հէր սէնայը « չօք կէօրմէյիլ : »

Պու իթմարա պիր միւսէվիլտէտէ տիրէթթօր միւլէլիֆին , հիւնէր , մաւրիֆէթ վէ տիրայէթինէ , պու գա տար պիր մէտոհիլիլ քեաֆի աաա իթմիլ իտիլ , քէչիլիլտէ տահա զիւտէսի տէ էտա իթմէք մէմուլիլ : Պիւլուն իլէ պէրապէր , պու պէնտին

խիթամընտա , ճիւմանի պիր չէքլ իւզէրինէ , ուֆագ պիր լաթիֆէճիք տախի գալէմիլտէն գալմը տըր , քի պուլունտա թարղիլէօնի վէրմէ եէ հաղըրլ քի պիղէրէ օ գաաար գօլայ տըր նէ գաաար քի սաֆաէրուն լուգլա եաղըրլընտա :

Պիղէր չէքլ կիւզէլիլիլ , վէ չէքլ չիլիլիլիլ , նաթուրանըն պիր ճիւլէսի , վէ տահա տօղընուտ նաթուրանըն պիր հիլէսի աաա իտէրիլ : Վէ հիլէքեար նաթուրանըն գապա հաթընր տախի իւզէրլիլիլ ալմագ իսթէմէյիլ : Պէյլէ պիր հալուէ , նա թուրա օ հիլէքեարա պէնգէր քի , պաղէն սըրչայը , եաղըրլ , գաաիֆէլի վէ պիլիլիլ . պիր մուհաֆաղա իչինէ ալըր , վէ զիւլիլիլ պիր պըր լանթայը տախի քէօհնէ վէ չարքը պիր մուհաֆաղա տէրունինէ վաղ իտէր զիտտէ տիր սէյլէմէք քի նէ սըրչա կիւզէլ պիր մուհաֆաղաա պըրլանթի օլուր , վէ նէ աքսիլինտէ , պըրլանթի սըրչա օլուր : Թիւմաղա կիւզէլիլ , թաափըճիլէր վէ ցիւմաճըրար արար , նիլին քի եաթուրլըր թաափըր վէ ցիւմաա րուհ եօգ տուր . լաքին , հիւնէր մարիֆէթ վէ քիթապէթտէ , քի լուհարանըր , մուհաֆաղաաա գայտ օլունմաղ : Վէ հաճաթ , ճիւմանի չէքլ գուսուրի իլէ , քի եաղըրլ կէօղ կէօրիւր . ախնեաաա նէ ուլա զաթար կէլիլ տիր քի կէչմիլին , չիմիլիլին , վէ կէլէճէյին , մուլէպալէտէն հիւլա մէթ վէ րայէթինէ սէզա օլմուլ վէ օլաճագար տըր . վէ չիւլիլ լիպաթը տահիհէյէ հիւլմ իտէն աէյիլ կէօղ , իլա ֆիքր տիր . վէ ֆիքր քի ճիւմանի չէքլ թանըմաղ , վէ պիղէր քի . ֆիքր իսթիհաանըն կէօղ իսթիհաանընտան տայիմա միւրաճաճ թուլարըր . ճիւմանի պիր չէքլ գուսուրու զիքր իթմիլիլ հալուէ տախի , գապահա թըրլըր պաշգա պիր չէյ օլամաղ , իլա կէօղ պիր միւտահէնէ իթմէք . լաքին հաքիմ , հէր հալուէ ֆիքրի թաւըրըր . իմտի , պոպապէ հէր մէգ վէ հէր սէնայը չօք կէօրմէյիլ տէտիլտէն սօղրա , ճիւմանի պիր չէքլ գուսուրու տախի անտըրմըր րագ , միւրաաղըրլ նաթուրանըն պիր հապգաղըրլընըր վէ հիլէսիլիլ մէյաանա գօյուպ , նաթուրաաաա տալաճը օլմագ տըր , տէյիլ քի մանէվիլ հիւնէր վէ մարիֆէթինի մէտոհ իթմիլիլ զաթա պիր թահ գիր :

Վէ ումարըր քի եօգաթըր իւչ պահաղմըրա տախի , պու գաաարըր քեաֆի տիր . պուլունտան զիտտէսի պիղէրի տէյիլ պիր թարղիլէյէ , իլա մուհաֆաղայը էֆքեարըրլըր տէլալէթ իտէր : »

— Ըստ ամիսի . Վէ ճիւմա պը Զալաաիսի սէտաթ լուր միւլիլիլ նէ իսթապէն պու լուլուն պիր գըլթա մէքթու պին , Վիւնաաաիլ վաաթ թաւ սըրա , նէ չիլիլ թալպ օլու նմա շաա ր :

« Սաաթ թըլա էֆէնտիմ հապրի թէրի :

« Կէչէն հաֆթա միլէթիլ թէաթրօնաա տայիր էիմէթի պոյաթ ճոլ օրտուղաւուր մուպահաաաա , վէրլիլ օլան կէօնիլէօն մաալարաա վէ էֆքեար իսթաաիլ հապգընաա զուհուրա կիլէն զիւլիլիլ պահա իլէ . մուպահաաաա մէպալուրիլ 432 ինճի նումէրօլա զաղ թանըրաա իլան իթմիլ իտէնիլտէ , չէօհր թէաա օլտու զուլուր չէմալ ու մալմալը , պու աւնէ տէ կին , եաղըրլ , բոյիլ զէմիլէն էսիլ մաալ օլանլար եաթիլարընաա սաթ իպէ պիլիլիլ , մէլաաա աաթ իպիլիլիլ , պու տէֆա մուճիլիլ բէսէնա օլան մէք քիւր թէաթրօ հապգընաա գալէմէ ալմըր օլտուղաւուր ճոպահաաաա մէ քոհէնիլ տալա թէէսիլ իթմէթիլիլ վէ իտէմէ օլտուղաւուր միլէթիլիլ տէն բէք չօգլարընըն թարաֆընտան ալէնէն իսաթիլալէնիլ պէյան , վէ պու գաաար լէթալիլ սէպէպ օլան էյիլ պիր մահալին իմիլիլ տախի զալէթանըր օլ զիւլիլիլ սահիֆէլէրինտէ զիքր էյլէ մէմէնիլիլ նիլաղ ի տէր իսէմտէ , օլ պապտէ . . . »

30 Յունուար 1862 Ս. Ո.

— Վալէ սօգաղընըն 13 ինճիւր նու մէրօսունտա քիպին , Զամաղգապ ինիլիլիլ թիւնուն Վրաաթ իտանէսին տէ , յունուար 31 , չարչէմպիլիլ ախ չամը , սաաթ 2½ գաաարըրլընտա իաթիլիլ ճոպի տէրօնիլ մուգաաաա մէ օլարապ , պիր նուլթ իրաա օլունաաղընտան , աղա պուլունտան զաթարըն , քէնտի ահապալարըրա պէրտպէր թէչիլիլ րաղպէթ պուլուր մալարը իչին , իտաթէթէն իլան օլունուր :

Չարչույի քէպիլտէ , Վալադաճըլար պաղընտա իւսկիւտարըր օլուն Վրաաթիլ նամ քիմէսնէ , պու տէֆա իղհարը իֆլաա իլէտիլիլտէն , միւլիլիլ մէրգուլ զիմմէթինտէ հէր քի մին ալաճաղըր վար իտէ , իչպու եէթ միլ սէքիլ սէնէսի շուպաթընըն պիլիլտէն նիհայէթինէ գաաար , թիւճարէթ իտանէյիլ աաթիլտէ լիլապ օտաաղնա կիտիպ ալաճաղընը իսպաթ իլէմէլէրի իլան օլունուր :

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ ԴԱԶԵԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԴԱՐՄԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ԲԻԼԵՏՈՒ ՍՕԳԱՐԱ ՆՈՒՄԵՐՈ 17
Յ. ՄԻՒԷԼԼԻՖԻՍԵԱՆԸ ԹԱՊԱՍԵՆԻՍԵՆԸ